ZaS DOMA 07

Seriál o učení na dálku podle programu
Začít spolu přináší Step by Step ČR, o.p.s.

Začít spolu

INDIVIDUALIZACE A DIFERENCIACE VE VÝUCE

*„Bertík si **zvolil pro svůj školní projekt téma RYBNÍK.** Zajímá se o ryby a přírodu a teď, když nechodí do školy, má na chalupě příležitost vidět všechno venku na vlastní oči. Projekt začal pozorováním blízkého rybníka. Nejlepší cesta je nechat děti volně zkoumat a ony si samy najdou objekty svého zájmu. Jarní příroda nám nabídla spoustu podnětů, ale Bertíkovu pozornost nejvíce upoutalo tažení ropuch k rybníku a okolí. Bylo lákavé vidět přímo na místě přenášení samečků samičkami, jejich boje a kladení vajíček. Projekt se nám tím snadno odstartoval sám.*

Doma si pak Bertík vyhledal informace o ropuše, vývoji, metamorfóze a stanovil si hlavní body svého projektu. Rozhodl se chodit pravidelně na místo, kde viděl žáby, aby mohl zapsat jejich vývoj v pulce a metamorfózu v žábu. Chtěl zkusit i pár vajíček vychovat v akváriu. Podmínky odchovu si musel zjistit, aby měl šanci na úspěch. Další částí projektu byla hráz a funkce rybníka. Vyfotil si přepad a zjišťoval, jak funguje stavba hráze.

*Vždy zpracuje část projektu a postupně doplňuje zápisy z pozorování, když objeví něco nového. Zajímavé věci fotí, kreslí, píše a občas se nechá přesvědčit, aby si dohledal více na internetu. **Směřování tématu si Bertík určuje sám** a dozvídá se tak další a další informace. Třeba o chráněných druzích a okolním prostředí.*

*Pomáhám mu, aby zápis odpovídal zadání učitelky. Nejzábavnější jsou procházky k rybníku, které sice někdy nevedou ke konkrétnímu poznatku, ale děti tráví čas v přírodě a dělají to, co je baví. Proto nám **dobrovolný projekt připadá tak užitečný.** Spojením čtení, psaní, vyhledávání informací, pozorování přírody a pokusů se **děti snadno naučí mnoha věcem současně.”***

Ing. Eva Janíková, maminka Bertíka

Ukázka projektu žáka 3. třídy, Alberta Janíka, v rámci integrované tématické výuky:

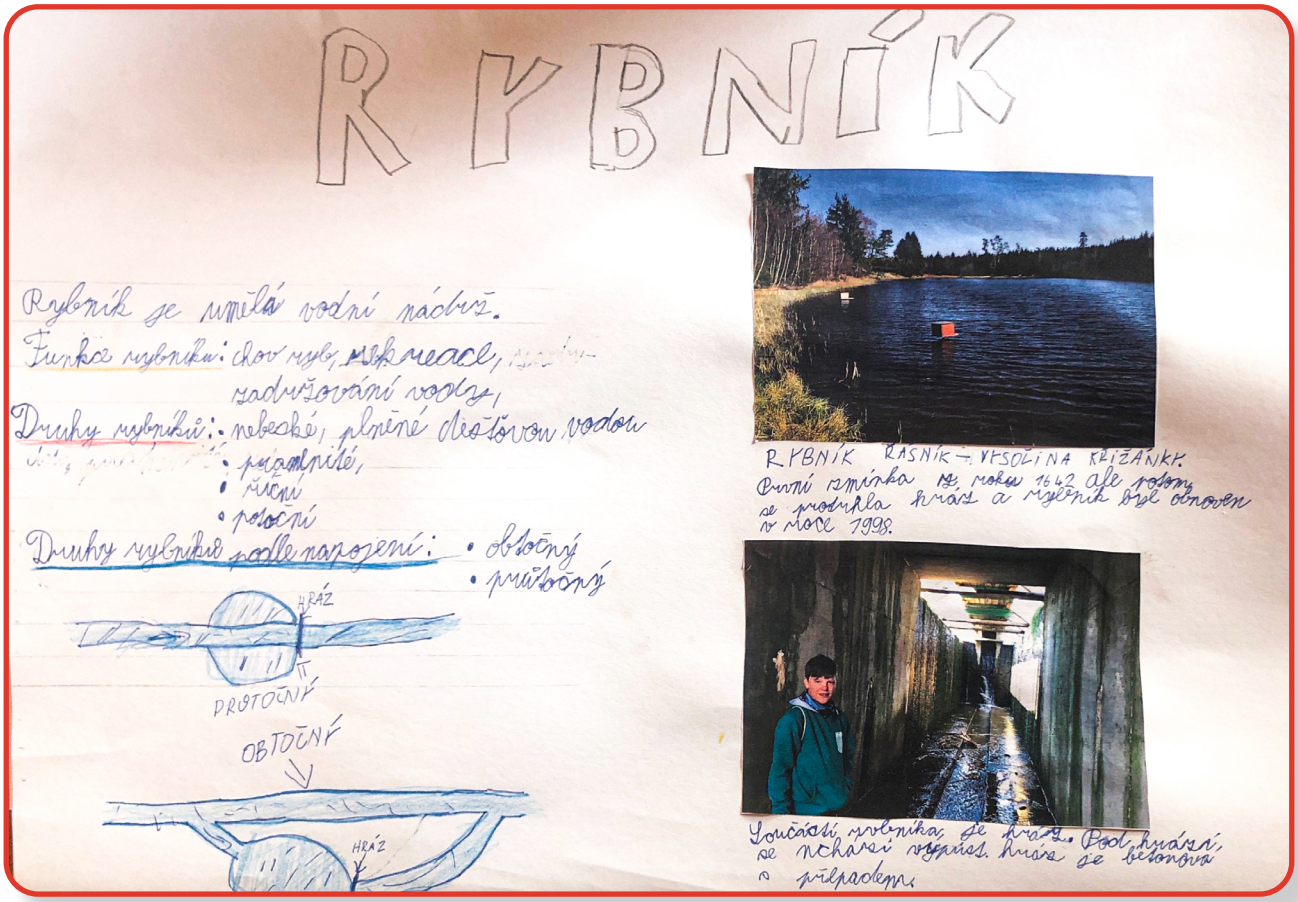

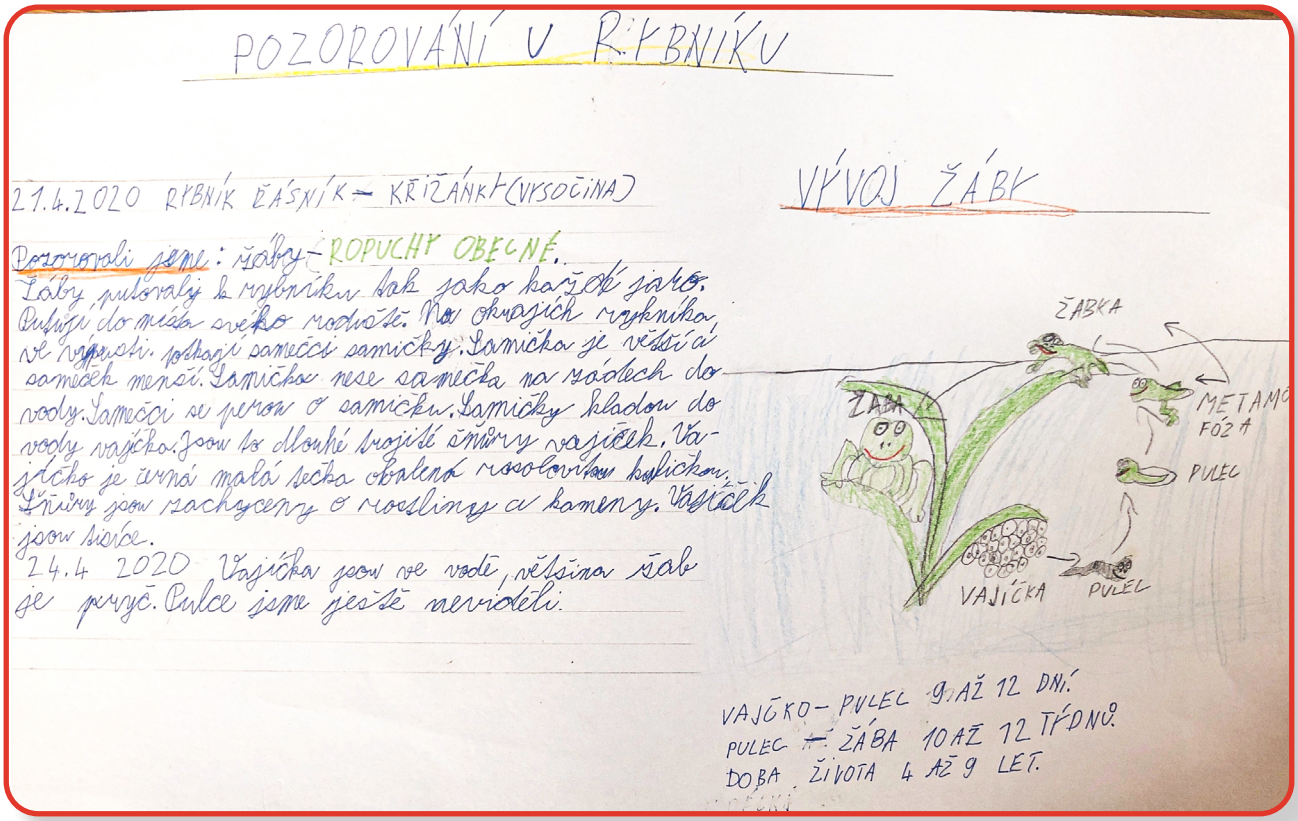

Zdroj: Albert a Eva Janíkovi

Individualizace a diferenciace patří k základním principům Začít spolu. Pedagog by měl svoji výuku upravit tak, aby respektovala individuální zvláštnosti dětí.

Otázky k tématu:

Jak více podpořit zájem žáků o učení?

Existuje jeden přístup, který vyhovuje všem?

Jak připravit zadání, aby odpovídalo různým úrovním schopností dětí?

Jak rozvíjet individualitu každého dítěte?

Jak může vypadat diferencované zadání odpovídající odlišným schopnostem, vzdělávacím a individuálním potřebám žáků?

Učí se všechny děti stejně?

Mají všechny děti stejné předpoklady, možnosti?

Musí se všechny děti učit to stejné?

Jak podpořit domácí výuku?

„Zejména v současné době se snažím naplňovat pravidlo individualizace a diferenciace. Uvědomila jsem si, že je třeba přizpůsobovat práci nejen schopnostem a potřebám jednotlivých dětí, ale i rodinám - jejich možnostem, vybavenosti IT a prostředí, ve kterém se děti učí. To co vyhovuje jedné rodině, je nepřípustné pro jinou. Myslím si, že učení na dálku nabízí mnohem více prostoru pro rozvoj individuálních dovedností dětí. Každý žák/žákyně může ve stejném čase pracovat na různém zadání různým způsobem. Aktivitu si vybere podle svých možností a zájmů. Dětem nejdříve předkládám cíl, ke kterému by měly dojít. Já vytvářím nabídku. Žáci si volí činnost, která je zajímá, a také cestu, kterou dojdou k cíli.

Děti si určí úroveň, která nejlépe odpovídá jejich schopnostem, mohou pracovat na vlastních i skupinových projektech a vybrat si způsob práce - učebnici, pracovní listy, pokus, myšlenkovou mapu nebo metodu (např. ***Sluníčko)****. Dobrovolnost a svoboda je důležitým prvkem k nastavení vnitřní motivace dětí.“*

Olga Novotná, učitelka ZŠ Brno, Vejrostova

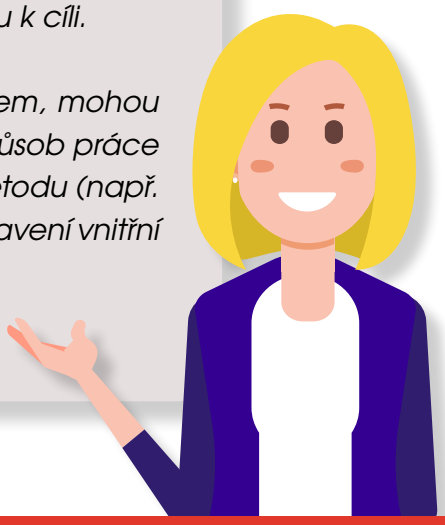

Ukázka projektu, který je realizován jako integrovaná tematická výuka:

1 Příklad zadání na téma: Živočichové / Ptáci

Cíl: žák/žákyně se seznámí s pojmem ptáci, jejich stavbou těla a základními znaky

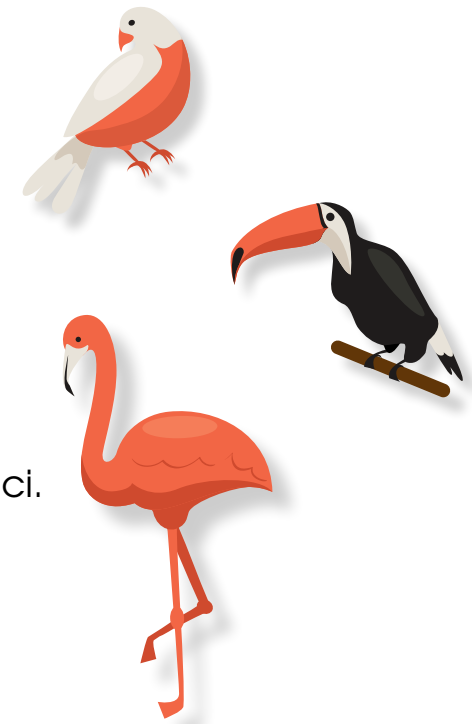

Vyber si jeden z úkolů:

A Podívej se na moje výukové video.

B Přečti si učebnici str. 62.

C Vypracuj myšlenkovou mapu na téma Ptáci.

D Prostuduj si přiloženou prezentaci.

E Vypracuj výukový plakát na téma Ptáci.

Nadstavbové úkoly:

A Aplikace - rozpoznávání ptačího zpěvu.

B Pozoruj ptáky ve svém okolí a připrav si svůj individuální projekt.

C Projekt zoologická zahrada – vytvoř si vlastní ZOO. Na velký papír si nakresli plán ZOO, sektory, jednotlivá zvířátka a k nim připrav popisky.

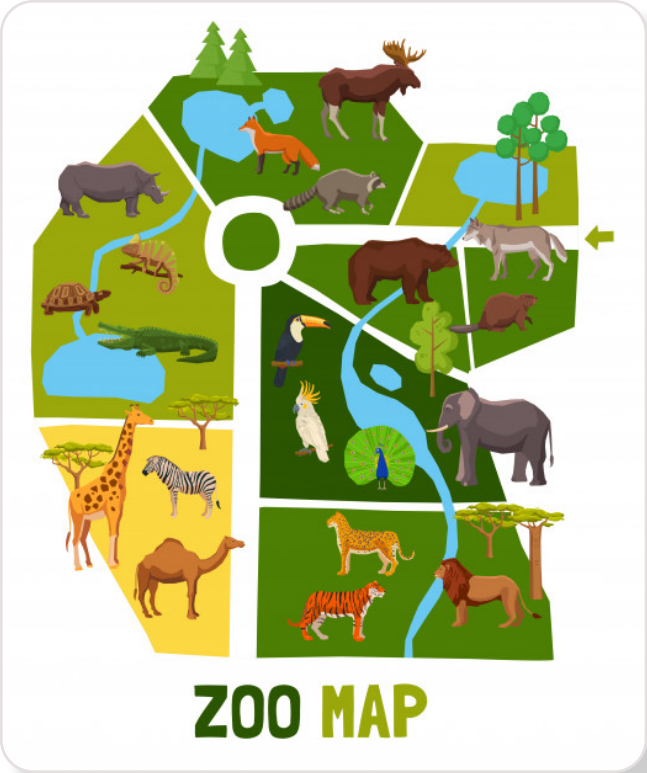

2 Metoda Sluníčko

Metoda je vhodná pro zpracování informací z textu. Použít se dá i při skupinové výuce online.

Postup je následující:

1. Rozdělíme třídu do skupin (v rámci online výuky v Microsoft Teams vytvoříme "kanály").
2. Každá skupina zpracovává jinou část tématu (živočichové - savci, ptáci, ryby, obojživelníci, plazi).
3. Děti samostatně vyhledávají nejdůležitější informace (základní znaky, životní potřeby a projevy dané skupiny živočichů).
4. Svoje výsledky sdílejí ve své skupině, vyberou 8 nejdůležitějších informací a ty zapíší do společného sluníčka.
5. Tímto způsobem vznikne několik různých sluníček.
6. Každá skupina si vybere 2 podstatné informace.
7. Společně vytvoříme jedno společné sluníčko (živočichové) a každá skupina do něj zapíše nejdůležitější informace o svém tématu.

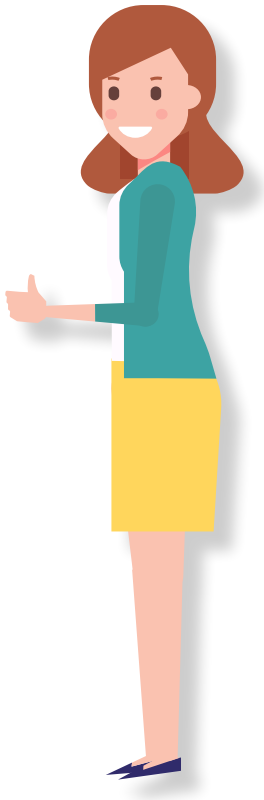

Děkujeme Olze a Elišce Novotným (ZŠ Brno, Vejrostova) za podklady k tomuto dílu.

Děkujeme autorce fontu Comenia Script, MgA. Radaně Lencové, Ph.D., za poskytnutí moderního psacího písma.

Tento projekt vznikl za podpory Nadace České spořitelny. Děkujeme.

NADACE ČESKÉ SPOŘITELNY